

u něhož bylo v první stolici navrženo povolení exekuce. Jest úplně nerozhodné, kdy vznikly vzájemné pohledávky stěžovatelky, nýbrž jest jen rozhodné, že se prohlášení stěžovatelky o započtení stalo teprve po vzniku exekučního titulu a po oznámení o postupu pohledávky. Účinky započtení vztahují se sice nazpět k době, kdy se střetly započítatelné pohledávky. Avšak vzájemné zrušení započítatelných pohledávek nenastává o sobě již touto skutečností, nýbrž teprve projevem dlužníkovy vůle, že používá práva k započtení (srov. rozh. sb. n. s. čís. 1082 a 2170). Jde o žalobu podle čís. 1 § 36 ex. ř., popírá-li dlužník, že nastala předpokládaná právní posloupnost (§ 9 ex. ř.), a nesejde na tom, z kterého právního důvodu tuto posloupnost napadá. Jest proto také nerozhodné, že stěžovatelka napadala platnost postupu s hlediska § 879 obč. zák. Nelze seznati, co má býti získáno pro stanovisko stěžovatelky, tvrdí-li, že otázku platnosti postupu jest řešiti s hlediska § 35 ex. ř. Podle § 102 j. n. může žalobce ovšem voliti mezi několika příslušnými soudy, nesmí však voliti soud nepříslušný. Ustanovení § 17 druhý odstavec ex. ř. tu nedopadá, poněvadž jest v §§ 35 a 36 ex. ř. jiný soud prohlášen za příslušný.

Čís. 10712.

Pro dědice, nepřihlásivší se k dědictví, počíná tříletá promlčecí lhůta k žalobě o zvrhnutí posledního pořízení prohlášením napadeného posledního pořízení.

Právo odporovati poslednímu pořízení není závislé na dědické přihlášce; i dědic nepřihlásivší se může zvrhnouti žalobou poslední pořízení, ale musí žalovati v tříleté promlčecí lhůtě ode dne jeho prohlášení.

Dědická žaloba podle § 823 obč. zák. není obmezena promlčecí lhůtou § 1487 obč. zák.; její předpokladem není důkaz neplatnosti posledního pořízení, nýbrž stačí, tvrdí-li žalobce, že má dědické právo silnější než žalovaný nebo stejné právo jako žalovaný. Odvozuje-li však žalobce své domnělé silnější dědické právo z toho, že jest neplatné poslední pořízení, na jehož základě byla pozůstalost odevzdána žalovanému, jest i pro jeho nárok podle § 823 obč. zák. předurčující otázkou, zda poslední pořízení jest neplatné čili nic. Dopadne-li rozhodnutí o této otázce pro žalobce záporně, jest zamítnouti i žalobu, uplatňující nárok podle § 823 obč. zák.

(Rozh. ze dne 18. dubna 1931, Rv II 714/30).

K pozůstalosti po S-ovi přihlásil se Tomáš H. ze zákona a Konvent milosrdných bratří ze závěti, jež byla prohlášena dne 9. června 1926. Pozůstalostní soud poukázal pravoplatně na pořad práva Tomáše H-a, jehož žaloba byla pravoplatně zamítnuta, posléze rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 2. června 1928, načež byla pozůstalost odevzdána Konventu na základě odevzdací listiny ze dne 13. září 1929.

Žalobou, o níž tu jde, vznesenou dne 30. listopadu 1929, domáhala se Kateřina S-ová na Konventu, by bylo uznáno právem, že jí přísluší dědické právo po S-ovi ze zákona, že žalovanému nepřísluší dědické právo, že jest povinen uznati dědické právo žalobkyně, že se závěť zůstavitele prohlašuje za neplatnou, že odevzdání pozůstalosti na základě této závěti Konventu není po právu a prohlašuje se za zrušené, že Konvent jest povinen vydati všechny majetkové předměty, jež mu byly předány na základě odevzdací listiny. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Právní posouzení věci prvním soudem jest správné, neboť skutečně jest žaloba podle § 1487 obč. zák. promlčena. Žalobkyně, dovolávajíc se zákonného dědického práva, musí proti žalované straně jako dědičce ze závěti provéstí důkaz o neplatnosti závěti ze dne 1. června 1926 a toto právo žalobkyně, zvrátiti onu závěť se promlčelo dnem 9. června 1929 (§§ 902, 1487 obč. zák.). Žalobkyně, jak sama přiznává a jak vidno z pozůstalostních spisů, nepřihlásila se k dědictví za pozůstalostního jednání a proto se jí ani netýkalo usnesení pozůstalostního soudu ze dne 5. října 1926, potvrzené nejvyšším soudem dne 30. prosince 1926, jímž byl Tomáš H. odkázán na pořad práva s dědickou přihláškou ze zákona. Jestliže pro Tomáše H-a tříletá promlčecí doba podle § 1487 obč. zák. počínala dnem pravoplatnosti tohoto usnesení a jestliže jeho dědická přihláška by se mohla pokládati za přetržení promlčení, nemůže této výhody býti účastna žalobkyně, která dědickou přihlášku nepodala a na pořad práva odkázána nebyla. Pro ni tříletá promlčecí lhůta započala dnem prohlášení závěti, dnem 9. června 1926, neboť tím dnem měla již objektivní i subjektivní možnost svůj nárok uplatňovati a platnost závěti zvrátiti. Jest ovšem pravda, že ten, kdo tvrdí, že má stejné nebo lepší právo dědické, není povinen podávati dědickou přihlášku za pozůstalostního řízení a prováděti předurčující spor podle § 126 nesp. pat. a že pro jeho dědickou žalobu podanou po odevzdání dědictví není potřebí dědické přihlášky, avšak tato otázka nikterak nesouvisí s projednávaným sporem. Chtěla-li si žalobkyně tříletou promlčecí lhůtu podle § 1487 obč. zák. posunouti přes 9. červen 1929, měla podati aspoň dědickou přihlášku a byla by mohla uplatňovati, že tato přihláška překážela běhu tříletého promlčení. Pro žalobkyni dědická přihláška byla by měla význam při počítání promlčecí lhůty, činnost Tomáše H-a nemohla jí však prospěti při určování počátku promlčení jejího vlastního nároku. Lichý jest poukaz odvolatelky na předpis § 14 c. ř. s. Výhod v § 14 c. ř. s. stanovených byla by se mohla žalobkyně dovolávati ve sporu zahájeném Tomášem H-em, kdyby byla tehdy do tohoto sporu vstoupila jako nerozlučná společnice v rozepři, neboť skutečně podle povahy sporného právního poměru byl by se účinek rozsudku týkal i žalobkyně jako společnice v rozepři. Ježto však žalobkyně tehdy do sporu nevstoupila jako společnice v rozepři a rozsudek v oné věci skončil zamítnutím žaloby, nemůže žalobkyně dnes tvrditi, že vede tento nový spor jako společnice v rozepři Tomáše H-a a že její tehdejší nečinnost nemůže jí býti na újmu při otázce promlčení její nynější žaloby. Činnost Tomáše H-a ve sporu Ck I 27/27 byla by

jí prospěla při příznivém rozsudku jen tím, že by byla dědička ze závěti odpadla a byla by nastala dědická posloupnost ze zákona. Není to však činnost, která byla Tomášem H-em vykonána pro tento nynější spor a neprospívá ona činnost Tomáše H-a žalobkyni ani materielně ani procesně formálně. Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 7726 sbírky nehodí se na souzený případ, neboť řeší jenom otázku zahájení rozepře. Při tom budiž k vůli úplnosti podotčeno, že rozsudek v dřívějším sporu nezakládá rem judicatem i pro nynější spor, neboť i při totožnosti žalobního důvodu schází tu totožnost žalobního nároku a totožnost stran jako nezbytné podmínky materiální právní moci (§ 411 c. ř. s.) a ani pozitivním právním předpisem není ustanoveno, že rozsudek o platnosti závěti vydaný ve sporu jednoho zákonného dědice zároveň eo ipso určuje platnost oné závěti proti ostatním zákonným dědicům. Tricetiletého (čtyřicetiletého) promlčení nemůže se žalobkyně dovolávati (§ 1478, 1485 obč. zák.), neboť ani netvrdí, ani nenabízí se prokázati, že poslední vůle jest nepravou nebo zfalšovanou, že byla formálně zůstavitelem odvolána nebo vynucena trestným činem, že tu tedy není ani zdánlivé poslední vůle.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Výtka právní mylnosti (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). není odůvodněna, neboť právem zamítly nižší soudy žalobu pro zánik žalobního nároku promlčením práva, zvrhnouti poslední pořízení (§ 1487 obč. zák.). Dovolatelčiny právní výklady nemohou správnost odvolacího rozsudku zvrátiti. Není sporu o tom, že žalobkyně dosud dědickou přihlášku nepodala. Nesejde proto na tom, kdy počíná tříletá promlčecí lhůta § 1487 obč. zák. pro dědice, kteří byli odkázáni na pořad práva, protože podali odporující si dědické přihlášky, nýbrž jde o to, kdy se počíná tříletá promlčecí lhůta pro dědice k dědictví se ne přihlásivší. V té příčině je však v písemnictví i v rozhodování dávno ustálen právní názor, jež schvaluje též dovolací soud, že lhůta ta počíná prohlášením napadeného posledního pořízení. V souzeném případě se tudíž počala dnem 9. června 1926 a končila dnem 9. června 1929, tedy před podáním žaloby vznesené až 30. listopadu 1929. Neprávem poukazuje dovolání pro opačný svůj názor k rozhodnutí býv. nejvyššího soudu ve Vídni č. 587 sbírky Glaser—Unger, neboť i to se týká zřejmě jen dědiců, kteří se k dědictví přihlásili, jelikož by jím pozůstalostní soud byl jinak nemohl přikázati procesní úkol žalobce (sr. § 125 nesp. říz.). Žalobkyně se tudíž neprávem domáhá práv příslušejících dědicům k dědictví se přihlásivším pro sebe, ježto dědickou přihlášku nepodala. Je pravda, že právo odporovati závěti není závislé na dědické přihlášce, že tudíž i dědic se nepřihlásivší může žalobou zvrhnouti poslední pořízení. Ale musí pak žalovati v tříleté promlčecí lhůtě ode dne jeho vyhlášky, neboť ta se prodlouží o dobu do pravoplatnosti usnesení, jímž se stalo odkázání na pořad práva, jen právě pro ty osoby, které podaly odporující si dědické

přihlášky a byly poukázány na pořad práva. Pro svůj opačný názor nemůže dovolatelka ani těžiti z rozhodnutí býv. nejvyššího soudu ve Vídni čís. 200 sbírky Glaser—Unger, protože z jeho odůvodnění, jak je uveřejněno, nelze seznati, zda žaloba nepřihlásivší se dědičky byla podána po lhůtě § 1487 a zda promlčení, bylo-li tu vůbec, bylo odpůrcem namítáno (§ 1501 obč. zák.). Co žalobkyně v této souvislosti chce doličiti vývody k § 771 obč. zák., není dobře srozumitelné, neboť tu nejde o vydědění nepominutelného dědice, o čemž ono místo zákona pojednává. Pochybené a z valné části úplně nejasné jsou vývody, jimž se žalobkyně snaží opřít správnost svých právních názorů o ustanovení §§ 13 a 14 c. ř. s. ve spojení s rozhodnutím č. 7726 sb. n. s. Logický důsledek vývodů těch, že totiž ve sporu o platnost posledního pořízení jest dědice poukázané na pořad práva pokládati za nerozlučné spolčníky ve sporu a že se účinek sporu vztahuje ke všem dědicům, byť i se nepřihlásili k dědictví, vedl by spíše k úsudku pro žalobkyni nepřiznivému, že pravoplatným zamítacím rozsudkem o žalobě, kterou se spoludědic Tomáš H. domáhal zvrhnouti téhož posledního pořízení, je zabráněna cesta pro posloupnost ze zákona všem spoludědicům, tedy i žalobkyni. Pravdu má dovolání v tom, že její žaloba je zároveň žalobou o dědictví podle § 823 obč. zák., že žaloba ta není obmezena promlčecí lhůtou § 1487 obč. zák. a že její předpokladem není důkaz neplatnosti závěti, nýbrž že stačí, tvrdí-li žalobce, že má dědické právo silnější než žalovaný aneb stejné jako on. Ale své, — podle jejího mínění — lepší dědické právo odvozuje žalobkyně ze skutečnosti, že, jak tvrdí, je neplatné poslední pořízení, na jehož základě pozůstalost byla odevzdána žalovanému konventu jako správci nemocnice milosrdných bratří. Je tudíž i pro její nárok opřený o § 823 obč. zák. předurčující otázkou přece jen, zda poslední pořízení je, či není platné. Rozhodnutí o otázce té musí však, jak doličeno, dopadnouti pro žalobkyni záporně, čím je ovšem zpečetěn též záporný osud druhé žalobní žádosti podle § 823 obč. zák. Pokus dovolatelky doličiti, že žalovaný konvent své dědické právo neopřel o řečené poslední pořízení, nýbrž jen »o okolnost, že je podle stanov nemocnice majitelem jakéhokoliv jmění nemocnice«, a tím doličiti, že tedy jeho titul je slabší než titul žalobkyně, selhává, protože její vývody, pokud jim právnicky vůbec lze rozuměti, se přiči nespornému obsahu pozůstalostních spisů.

Čís. 10713.

Jest důvodem ke zrušení veřejné obchodní společnosti, sdělil-li společník společníku, by do podniku nevstupoval, an personál jest poučen ho neposlouchati, a dal-li veřejnosti věděti, že nemá nic společného s druhým společníkem, a choval-li se k němu nepřístojně.

K žádosti o zápis likvidace jako zákonného následku zrušení veřejné obchodní společnosti u rejstříkového soudu jest oprávněn kterýkoliv ze společníků o sobě a nemůže sporem donucovati druhého společníka